

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.8.2018
COM(2018) 597 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

**σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό
όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ)
αριθ. 1302/2013 όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της
διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των ομίλων**

{SWD(2018) 395 final}

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των ομίλων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως νομικοί φορείς που μπορούν να αυξήσουν την ασφάλεια δικαίου και τη σταθερότητα για τις πρωτοβουλίες συνεργασίας, οι ευρωπαϊκοί όμιλοι εδαφικής συνεργασίας («ΕΟΕΣ») αποσκοπούν στη βελτίωση της συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω της διευκόλυνσης της εδαφικής συνεργασίας και της αντιμετώπισης των σχετικών πρακτικών δυσκολιών. Οι ΕΟΕΣ θα πρέπει να περιορίζουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη και, ειδικότερα, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές κατά την υλοποίηση και τη διαχείριση δραστηριοτήτων συνεργασίας στο πλαίσιο αποκλινουσών εθνικών νομοθεσιών και διαδικασιών.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ο «κανονισμός ΕΟΕΣ»)¹ εκδόθηκε βάσει του άρθρου 175 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικότερα βάσει του τρίτου εδαφίου του. Τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2006 και κατέστη πλήρως εφαρμοστέος από την 1η Αυγούστου 2007. Τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1302/2013² όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας των ΕΟΕΣ.

Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού ΕΟΕΣ, οι υπηρεσίες της Επιτροπής πρέπει να διαβιβάσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή των Περιφερειών έκθεση για την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού, στην οποία αξιολογούνται βάσει δεικτών, η αποτελεσματικότητά του, η αποδοτικότητα, η συνάφεια προς τον σκοπό και η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία των ΕΟΕΣ και οι δυνατότητες απλούστευσης.

2. ΟΙ ΕΟΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

*Πρόσφατη δραστηριότητα των ΕΟΕΣ επιτόπου*³

Οι ΕΟΕΣ βρίσκονται συγκεντρωμένοι σε ορισμένες περιοχές, κυρίως κατά μήκος των συνόρων της Ουγγαρίας, της Σλοβακίας, της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας. Η εδαφική τους κάλυψη είναι ιδιαιτέρως εκτεταμένη στην Ουγγαρία. Ορισμένα κράτη μέλη δεν συμμετέχουν σε κανέναν ΕΟΕΣ. Οι διαφορές αυτές ενδέχεται σε κάποιες περιπτώσεις να οφείλονται στο γεγονός ότι έχουν ήδη καθιερωθεί άλλου είδους δομές συνεργασίας.

Το 2017, σε τέσσερις ΕΟΕΣ συμμετείχαν μέλη από χώρα εκτός ΕΕ. Δεδομένου ότι ο κανονισμός ΕΟΕΣ δεν περιείχε ρητή αναφορά σε ΕΟΕΣ με εξωτερική διάσταση έως την

¹ ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 19.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των ομίλων (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 303).

³ Η παρούσα ενότητα βασίζεται στο έγγραφο *EGTC monitoring report 2017*, ΕτΠ (2018).

τροποποίησή του, δεν είναι δυνατόν να αναμένεται ταχεία ανάπτυξη ΕΟΕΣ αυτού του είδους⁴.

Οι κυριότεροι τύποι ΕΟΕΣ είναι οι εξής:

- διασυνοριακοί ΕΟΕΣ, οι οποίοι αντιμετωπίζουν κυρίως τοπικές και περιφερειακές προκλήσεις·
- διακρατικοί ΕΟΕΣ, οι οποίοι καλύπτουν εδάφη πολύ ευρύτερα από τις περιοχές διασυνοριακής συνεργασίας·
- δικτυακοί ΕΟΕΣ, οι οποίοι αποτελούνται από μέλη που δεν συνδέονται με συγκεκριμένη περιοχή· και
- ΕΟΕΣ ειδικού σκοπού, π.χ. νοσοκομεία, εθνικοί δρυμοί, διάδρομοι μεταφορών και πανεπιστήμια.

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 υπήρχαν συνολικά 68 ΕΟΕΣ.

Η συνηθέστερη ρύθμιση ΕΟΕΣ περιλαμβάνει τη συνεργασία μεταξύ 2 και 20 τοπικών αρχών, με μικρές έως μεσαίες δομές συνεργασίας. Η δεύτερη συνηθέστερη ρύθμιση είναι η διασυνοριακή συνεργασία στην οποία συμμετέχουν περιφερειακές αρχές.

Οι ΕΟΕΣ χρηματοδοτούνται κυρίως μέσω των τελών που καταβάλλουν τα μέλη, μεταφορών από εθνικούς και περιφερειακούς προϋπολογισμούς και συνεισφορών από τα ταμεία της ΕΕ, κυρίως από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), αλλά και από τα προγράμματα LIFE, Erasmus+ και «Ορίζων 2020».

Το 2017 πραγματοποιήθηκαν σημαντικές αναδιαρθρώσεις στους ΕΟΕΣ, λόγω αύξησης των μελών τους: συνολικά 21 (31 %) ΕΟΕΣ ανέφεραν μεταβολή των μελών τους.

Στο τέλος του 2017, βρίσκονταν σε εξέλιξη εργασίες για την ίδρυση 20 νέων ΕΟΕΣ. Ως αποτέλεσμα, είναι πιθανό το εύρος των εφαρμογών του μέσου ΕΟΕΣ να αυξηθεί περαιτέρω.

Κίνητρα και προκλήσεις σχετικά με τη δημιουργία ΕΟΕΣ

Κίνητρα⁵

Το μέσο ΕΟΕΣ δημιουργήθηκε για τη διευκόλυνση και την προαγωγή της εδαφικής συνεργασίας με σκοπό την ενίσχυση της συνοχής στην ΕΕ. Οι ΕΟΕΣ χρησιμοποιούνται ευρέως για την καθιέρωση και/ή την εμβάθυνση γενικής (διαθεματικής) διασυνοριακής συνεργασίας. Αξιοποιούνται κυρίως από τοπικούς και περιφερειακούς φορείς, αλλά χρησιμοποιούνται επίσης για σκοπούς διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Τα κίνητρα για τη δημιουργία ΕΟΕΣ ποικίλλουν. Οι ΕΟΕΣ ιδρύονται κυρίως ως ορατές και μόνιμες δομές εδαφικής συνεργασίας για τη διαχείριση κοινών έργων, υποδομών ή περιβαλλοντικών πόρων.

Οι ΕΟΕΣ συμβάλλουν:

- στην εδραίωση ολοκληρωμένης στρατηγικής προσέγγισης·
- στη σταθεροποίηση δομών συνεργασίας και στη διασφάλιση της συνέχειας των δράσεων·
- στη βελτίωση της διαφάνειας και της προβολής της συνεργασίας· και

⁴ *The participation of entities from outside the EU in the European groupings for territorial cooperation*, ΕτΠ (2015).

⁵ *European grouping of territorial cooperation as an instrument for promotion and improvement of territorial cooperation in Europe*, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2015).

- στη διευκόλυνση της συμμετοχής σε προγράμματα της ΕΕ.

Προκλήσεις⁶

Οι προκλήσεις που προκύπτουν κατά τη δημιουργία ΕΟΕΣ σχετίζονται με:

- ✖ την έλλειψη πείρας και γνώσεων των αρχών έγκρισης όσον αφορά τις ενέργειες που πρέπει να εκτελεστούν·
- ✖ την ανάγκη επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των μελών του ΕΟΕΣ σχετικά με το περιεχόμενο των εργασιών ή σχετικά με τα συγκεκριμένα καθήκοντα που προβλέπονται· και
- ✖ τους αποκλίνοντες εθνικούς κανόνες και κανονισμούς, π.χ. σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και φορολογία· ο κανονισμός ΕΟΕΣ προβλέπει μια ευρωπαϊκή νομική μορφή η οποία διέπεται από εθνικούς κανόνες εφαρμογής· συνεπώς, για κάθε ΕΟΕΣ πρέπει να επιτυγχάνονται ειδικά προσαρμοσμένες λύσεις με βάση την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία.

ΕΟΕΣ και ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία

Ο αρχικός στόχος του μέσου ΕΟΕΣ ήταν η διευκόλυνση της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕΣ) τόσο σε επίπεδο προγράμματος όσο και σε επίπεδο έργου, η οποία, πέραν της υλοποίησης συγκεκριμένων έργων, περιλαμβάνει τον προγραμματισμό σε ένα ευρύτερο πλαίσιο.

Επί του παρόντος, δύο ΕΟΕΣ υλοποιούν όντως προγράμματα ΕΕΣ: ο ΕΟΕΣ Grande Région, ο οποίος αποτελεί τη διαχειριστική αρχή (ΔΑ) του προγράμματος Grande Région· και ο ΕΟΕΣ ESPON, ο οποίος διαδραματίζει ειδικό ρόλο, καθώς αποτελεί τον μοναδικό δικαιούχο και, ως εκ τούτου, τον μοναδικό υπεύθυνο υλοποίησης του προγράμματος ESPON 2014-2020⁷.

Ορισμένοι ΕΟΕΣ είναι αρμόδιοι για την υλοποίηση των ταμείων μικρών έργων σε ειδικά προγράμματα ΕΕΣ: ο ΕΟΕΣ RDV και ο ΕΟΕΣ Via Carpatia διαχειρίζονται το ταμείο μικρών έργων⁸ στην αντίστοιχη γεωγραφική τους περιοχή στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg Ουγγαρίας-Σλοβακίας. Δύο ΕΟΕΣ αποτελούν τους μοναδικούς δικαιούχους έργων ΕΕΣ, ενώ ο ΕΟΕΣ GO υλοποιεί ολοκληρωμένη εδαφική επένδυση (ΟΕΕ).

Το 2017, 33 ΕΟΕΣ συμμετείχαν ως επικεφαλής εταίροι ή εταίροι σε περίπου 83 έργα ΕΕΣ. Οι ΕΟΕΣ συμμετέχουν επίσης στην ΕΕΣ με άλλους τρόπους, π.χ. μέσω της συγχρηματοδότησης ή της διευκόλυνσης έργων ή προγραμμάτων ΕΕΣ.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΟΕΣ

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ), κατέβαλαν προσπάθειες ώστε να συγκεντρώσουν τα στοιχεία που απαιτούνται για την αξιολόγηση της εφαρμογής του τροποποιημένου κανονισμού ΕΟΕΣ. Οι βασικές πηγές δεδομένων ήταν η έκθεση παρακολούθησης των ΕΟΕΣ για το 2017 που εκπόνησε η ΕτΠ⁹,

⁶ *Experience of European groupings of territorial cooperation (EGTC)*, Moro Praxis (2017).

⁷ Στον ΕΟΕΣ Grande Région συμμετέχουν το Λουξεμβούργο και η Γαλλία. Στον ΕΟΕΣ ESPON συμμετέχουν το Λουξεμβούργο και το Βέλγιο.

⁸ Το ταμείο μικρών έργων υλοποιείται στο πλαίσιο δύο αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος συνεργασίας Σλοβακίας-Ουγγαρίας Interreg V-A και πρέπει να συμβάλλει στους στόχους προτεραιότητας των εν λόγω αξόνων. Οι ΕΟΕΣ RDV και Via Carpatia βρίσκονται στα σύνορα Ουγγαρίας και Σλοβακίας.

⁹ *EGTC monitoring report 2017*, ΕτΠ (2018).

καθώς και μελέτη που ανατέθηκε σε εξωτερικό φορέα¹⁰ για την αξιολόγηση των ερωτημάτων και των δεικτών που θα παρατίθενται στο παράρτημα της μελλοντικής κατ' εξουσιοδότηση πράξης σχετικά με τους δείκτες υλοποίησης των ΕΟΕΣ.

Το αποτέλεσμα της ανάλυσης των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν συζητήθηκε με την ΕτΠ και διατυπώθηκε σε συμφωνία με αυτήν.

3.1. Αποτελεσματικότητα του κανονισμού ΕΟΕΣ

Κατά την ανάλυση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού ΕΟΕΣ, όπως τροποποιήθηκε, εξετάστηκε ο βαθμός επιτυχίας της δράσης της ΕΕ όσον αφορά την εκπλήρωση των στόχων της¹¹. Οι βασικοί στόχοι των τροποποιήσεων ήταν οι ακόλουθοι:

- η διευκόλυνση της ίδρυσης ΕΟΕΣ·
- η αποσαφήνιση ορισμένων διατάξεων· και
- η προώθηση της περισσότερο εκτεταμένης χρήσης των ΕΟΕΣ.

Μεταξύ της 21ης Ιουνίου 2014 και του Δεκεμβρίου του 2017 ιδρύθηκαν συνολικά 21 νέοι ΕΟΕΣ. Η εξέλιξη αυτή αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση της τάξης του 44 % στον συνολικό αριθμό ΕΟΕΣ και καταδεικνύει ότι ο ρυθμός ίδρυσης ΕΟΕΣ από τον χρόνο της αρχικής έγκρισης του κανονισμού ΕΟΕΣ έχει διατηρηθεί.

Ο αριθμός των μελών ΕΟΕΣ αυξήθηκε επίσης κατά ποσοστό άνω του 30 %, από περισσότερα από 600 μέλη (21 Ιουνίου 2014) σε περισσότερα από 800 έως το τέλος του 2017. Τα μέλη των υφιστάμενων ΕΟΕΣ αυξήθηκαν πολύ περισσότερο τα έτη 2016 και 2017 σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, στοιχείο που υποδεικνύει ότι οι τροποποιήσεις του κανονισμού ΕΟΕΣ διευκόλυναν τη διεύρυνση των ΕΟΕΣ. Το γεγονός ότι ο κανονισμός ΕΟΕΣ αποσαφήνισε τους κανόνες ως προς το σημείο αυτό συνέβαλε σε αυτήν την εξέλιξη.

Τουλάχιστον 10 ΕΟΕΣ συμμετείχαν σε διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, αναλαμβάνοντας ρόλο υπευθύνου είτε άμεσης είτε έμμεσης διαχείρισης. Οι υφιστάμενοι ΕΟΕΣ σχεδιάζουν την παροχή ή τη συμβολή στην παροχή ευρύτερου φάσματος υπηρεσιών στο μέλλον, π.χ. συστήματα προειδοποίησης για φυσικές καταστροφές και διασυνοριακή ανακύκλωση αποβλήτων¹². Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι οι τροποποιήσεις του κανονισμού ΕΟΕΣ είναι συναφείς.

Συνολικά, οι ΕΟΕΣ αναφέρουν διάφορα οφέλη από τη χρήση του μέσου¹³:

- ✓ στήριξη για πολυεπίπεδες δομές διακυβέρνησης που ενισχύουν τις διασυνοριακές προσεγγίσεις από τη βάση προς την κορυφή, οι οποίες επιτρέπουν την εντατικοποίηση και/ή την αύξηση του επιπέδου διασυνοριακής συνεργασίας. Ο τροποποιημένος κανονισμός ΕΟΕΣ απλουστεύει τη διαδικασία αλλαγών στα μέλη των ΕΟΕΣ, υποστηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την πραγματοποίηση προσαρμογών σύμφωνα με την εξέλιξη των ΕΟΕΣ·
- ✓ διευκόλυνση των παραμεθόριων περιοχών ώστε να ενισχύσουν τον κοινό σχεδιασμό και την κοινή υλοποίηση στρατηγικών σε διάφορους τομείς μέσω της διατύπωσης των κοινών τους συμφερόντων και της από κοινού ανάπτυξης οράματος για την

¹⁰ *Assessment of the application of the EGTC Regulation*, Spatial Foresight (2018). http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/egtc/.

¹¹ Λόγω έλλειψης δεδομένων αναφοράς, για ορισμένους από τους δείκτες που αφορούν την αποτελεσματικότητα αναφέρεται μόνο το επίπεδο κατά την καταληκτική ημερομηνία και όχι η αύξηση κατά τη διάρκεια της περιόδου.

¹² Βλέπε υποσημείωση 10.

¹³ Βλέπε υποσημείωση 10.

παραμεθόριο περιοχή. Από τον χρόνο της τροποποίησης, στα στοιχεία αυτά περιλαμβάνεται και η βελτίωση της παροχής υπηρεσιών·

- ✓ ως ενιαίοι δικαιούχοι, οι ΕΟΕΣ έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση της ΕΕ, καθώς η υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση από την ΕΕ μέσω του ΕΟΕΣ συνεπάγεται λιγότερο διοικητικό φόρτο για τα μέλη, ιδίως κατά την περίοδο προγραμματισμού των ΕΔΕΤ 2014-2020. Ο διασυνοριακός ή διακρατικός χαρακτήρας των ΕΟΕΣ συμβάλλει επίσης στην επικοινωνία της προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ κατά την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση από την ΕΕ·
- ✓ η ενωσιακή νομική ταυτότητα βελτιώνει την προβολή και την αποδοχή των ΕΟΕΣ από άλλες σχετικές δημόσιες αρχές. Αναγνωρίζονται ως ενδιαμέσοι φορείς που μπορούν να δρομολογήσουν νέες διασυνοριακές δράσεις και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να ασκήσουν περισσότερη επιρροή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων·
- ✓ οι ΕΟΕΣ προσφέρουν έναν αξιόπιστο και βιώσιμο διάυλο επικοινωνίας ο οποίος διευκολύνει ποικίλες μορφές συνεργασίας σε διασυνοριακές περιοχές.

Οι στόχοι της διευκόλυνσης της ίδρυσης των ΕΟΕΣ, της αποσαφήνισης ορισμένων διατάξεων και της παροχής της δυνατότητας για περισσότερο εκτεταμένη χρήση των ΕΟΕΣ έχουν επιτευχθεί με διάφορους τρόπους. Οι ΕΟΕΣ στηρίζουν την ΕΕ περισσότερο μέσω της υλοποίησης έργων και τμημάτων προγραμμάτων και λιγότερο ως διαχειριστικές αρχές προγραμμάτων ΕΕΣ. Ο κανονισμός ΕΟΕΣ έχει συμβάλει στην αποσαφήνιση και την ευρύτερη χρήση του μέσου, ειδικότερα όσον αφορά τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών και τη συμμετοχή τρίτων χωρών.

Από τις μελέτες¹⁴ επιβεβαιώνεται επίσης ότι έχει βελτιωθεί η διαφάνεια σε διάφορους τομείς, όπως όσον αφορά τα μέλη, τη συμμετοχή των αρχών από τρίτες χώρες και τη σχέση μεταξύ της σύμβασης ΕΟΕΣ και των καταστατικών του. Η λειτουργία των ΕΟΕΣ έχει διευκολυνθεί, καθώς η πρόσβαση σε χρηματοδότηση από την ΕΕ φαίνεται να είναι ευκολότερη και οι αλλαγές στη σύμβαση (π.χ. λόγω αλλαγών στα μέλη) έχουν απλουστευθεί.

Ο κανονισμός ΕΟΕΣ περιλαμβάνει στο παράρτημά του διοργανική δήλωση στην οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή συμφωνούν να καταβάλουν προσπάθειες εντός των θεσμικών οργάνων και σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για την ενίσχυση της χρήσης των ΕΟΕΣ. Σε επίπεδο ΕΕ, η πλατφόρμα της ΕτΠ για τους ΕΟΕΣ έχει ανανεωθεί, εξέλιξη που έχει βελτιώσει σημαντικά την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τους ΕΟΕΣ. Επιπλέον, η ΕτΠ συμμετέχει περισσότερο σε δραστηριότητες προώθησης των ΕΟΕΣ, συμπεριλαμβανομένων εκδηλώσεων και δημοσιεύσεων.

Στην ετήσια έκθεση παρακολούθησης των ΕΟΕΣ που εκδίδει η ΕτΠ αναφέρεται εντατικοποίηση των δραστηριοτήτων προς στήριξη των ΕΟΕΣ στα κράτη μέλη. Περισσότερα κράτη μέλη προωθούν τους ΕΟΕΣ, υιοθετώντας ολοένα πιο διαφορετικές προσεγγίσεις¹⁵. Η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων αυτών αντικατοπτρίζεται στη διευρυνόμενη εφαρμογή του μέσου ΕΟΕΣ, τόσο από την άποψη των εξεταζόμενων θεμάτων όσο και από την άποψη των καλυπτόμενων γεωγραφικών περιοχών. Η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων προώθησης των ΕΟΕΣ ποικίλλει σημαντικά, καθώς δεν είναι όλα τα κράτη μέλη ενεργά σε αυτόν τον τομέα. Παρά τις προόδους όσον αφορά την προώθηση των ΕΟΕΣ, φαίνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες δυσκολίες ως προς την πρόσβαση σε

¹⁴ Βλέπε, για παράδειγμα, Krzymuski και Kubicki (2014) και Krzymuski (2017).

¹⁵ ΕτΠ 2017α. EGTC monitoring report 2016 and impacts of Schengen area crises on the work of EGTCs.

χρηματοδότηση ΕΕΣ. Το στοιχείο αυτό υποδεικνύει ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την προώθηση των ΕΟΕΣ¹⁶.

3.2. Αποδοτικότητα του κανονισμού ΕΟΕΣ

Η αποδοτικότητα εξετάζει τη σχέση μεταξύ πόρων ή εισροών που χρησιμοποιήθηκαν και αλλαγών ή αποτελεσμάτων που παράχθηκαν¹⁷.

Στην περίπτωση των ΕΟΕΣ, πραγματοποιήθηκε σύγκριση μεταξύ των ΕΟΕΣ και άλλων συγκρίσιμων δομών βάσει εθνικού ή διεθνούς δικαίου, η οποία οδήγησε στο συμπέρασμα ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, οι δαπάνες για την ίδρυση ΕΟΕΣ είναι πολύ περιορισμένες για να χρησιμοποιηθούν ως σχετικός δείκτης αποδοτικότητας.

Άλλες πτυχές προσδιορίστηκαν ως περισσότερο συναφείς κατά τη σύγκριση ΕΟΕΣ και δομών που ιδρύονται βάσει του εθνικού ή διεθνούς δικαίου:

- ✓ η ικανότητα προσαρμογής των ΕΟΕΣ σε πολλές χρήσεις έχει ιδιαίτερη αξία. Οι ΕΟΕΣ, αφού ιδρυθούν, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ευρεία κλίμακα σκοπών¹⁸. Εντός των συχνά ευρέως καθορισμένων καθηκόντων των ΕΟΕΣ, τα πραγματικά πεδία εργασίας μπορούν εύκολα να προσαρμοστούν χωρίς να τροποποιηθούν θεμελιωδώς οι δομές τους· και
- ✓ ένα από τα μοναδικά και σημαντικότερα πλεονεκτήματα των ΕΟΕΣ είναι ότι διαθέτουν νομική προσωπικότητα και, ως εκ τούτου, έχουν το δικαίωμα να ασκούν δραστηριότητες στις εν λόγω χώρες.

3.3. Συνάφεια του κανονισμού ΕΟΕΣ

Ο δείκτης της συνάφειας εξετάζει τον βαθμό στον οποίο οι στόχοι και οι διατάξεις του κανονισμού ΕΟΕΣ αντιστοιχούν στις ανάγκες των δυνητικών μελών των ΕΟΕΣ¹⁹.

Από την εξέταση της τροποποίησης του κανονισμού ΕΟΕΣ, με την οποία διευρύνθηκε ο στόχος της δημιουργίας ΕΟΕΣ και επεκτάθηκε το πεδίο εφαρμογής τους στον εν λόγω κανονισμό, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι σημαντικός αριθμός από τους υφιστάμενους ΕΟΕΣ χρησιμοποιούν ταμεία της ΕΕ, πέραν αυτών που προορίζονται για ΕΕΣ, τα οποία στηρίζουν τους οικείους ειδικούς θεματικούς στόχους.

Από την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020, η συμμετοχή των ΕΟΕΣ σε ΕΕΣ έχει εν γένει υποστηριχθεί μέσω ισχυρότερων νομικών δεσμών μεταξύ του κανονισμού ΕΟΕΣ και των κανονισμών της πολιτικής της ΕΕ για τη συνοχή²⁰ και η συνολική συμμετοχή των ΕΟΕΣ σε προγράμματα συνεργασίας έχει αυξηθεί σημαντικά. Σχεδόν οι μισοί ΕΟΕΣ συμμετέχουν πλέον στην υλοποίηση προγραμμάτων ΕΕΣ, κυρίως μέσω εταιρικών σχέσεων σε ένα ή περισσότερα έργα.

¹⁶ ΕτΠ, 2017β. Simplification of the implementation of Cohesion Policy. Workshop on European Territorial Cooperation (ETC). Final report. Βρυξέλλες.

¹⁷ Οι βασικές διαπιστώσεις παρέχουν μόνο ποιοτικές πληροφορίες. Για την εξασφάλιση ποσοτικών δεδομένων όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των δαπανών για τους ΕΟΕΣ και των δαπανών για παρόμοιες δομές που δημιουργούνται βάσει του εθνικού και διεθνούς δικαίου θα απαιτούνταν η διενέργεια εις βάθος ανάλυσης με ομάδες ελέγχου.

¹⁸ Για περαιτέρω πληροφορίες, βλέπε ΕτΠ (2018).

¹⁹ Λόγω έλλειψης δεδομένων αναφοράς, για τους περισσότερους δείκτες και τις υποκατηγορίες τους αναφέρεται μόνο το επίπεδο κατά την καταληκτική ημερομηνία και όχι η αύξηση κατά τη διάρκεια της περιόδου.

²⁰ Βλέπε, για παράδειγμα, *European grouping of territorial cooperation as an instrument for promotion and improvement of territorial cooperation in Europe*, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2015), σ. 31-41.

Ωστόσο, η τροποποίηση του κανονισμού ΕΟΕΣ δεν οδήγησε στην ίδρυση νέων ΕΟΕΣ οι οποίοι να ενεργούν ως διαχειριστικές αρχές προγραμμάτων ΕΕΣ. Οι ΕΟΕΣ χρησιμοποιούν επίσης εξαιρετικά σπάνια τη δυνατότητα να ενεργούν ως ενιαίοι δικαιούχοι πράξης. Ένας από τους λόγους στους οποίους οφείλεται αυτό μπορεί να είναι ότι, ειδικά στα πρώτα στάδια της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020, απαιτούνταν πολλές διευκρινίσεις για τα προγράμματα ΕΕΣ²¹ και αυτό μπορεί να αποθάρρυνε την υποβολή περαιτέρω αιτήσεων από δυνητικούς ενιαίους δικαιούχους.

Εξακολουθούν να υπάρχουν ασάφειες. Στο άρθρο 8 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΟΕΣ γίνεται διάκριση μεταξύ του δικαίου που αφορά την επιβολή της εφαρμογής της σύμβασης (στοιχείο ζ), το πλαίσιο στο οποίο λειτουργούν τα καταστατικά όργανα του ΕΟΕΣ (στοιχείο η) και τις δραστηριότητες του ΕΟΕΣ (στοιχείο ι). Είναι σαφές ότι η σύμβαση ορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο όσον αφορά και τα τρία αυτά στοιχεία, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με τον βαθμό λεπτομέρειας του καταλόγου του εφαρμοστέου δικαίου «το οποίο σχετίζεται άμεσα με τις δραστηριότητες του ΕΟΕΣ»²². Η άποψη της Επιτροπής είναι ότι το δίκαιο «το οποίο σχετίζεται άμεσα» θα πρέπει να συνδέεται στενά με τα «καθήκοντα που ορίζονται»: ένας ΕΟΕΣ που ιδρύεται για τη διαχείριση νοσοκομειακού ιδρύματος έχει πιο συγκεκριμένα καθήκοντα από έναν ΕΟΕΣ που ιδρύεται για την ανάπτυξη της περιοχής του με ευρύτερο τρόπο.

3.4. Ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία

Με τον δείκτη της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας εξετάζεται αν οι ΕΟΕΣ ιδρύθηκαν λόγω του κανονισμού ΕΟΕΣ. Η προστιθέμενη αξία της ΕΕ συνδέεται στενά με τα συνήθη οφέλη που προσδιορίζονται για τους ΕΟΕΣ²³. Τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει ένας ΕΟΕΣ σε σύγκριση με παρόμοιους νομικούς φορείς παρέχουν πολύτιμες ποιοτικές πληροφορίες για την αξιολόγηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας των ΕΟΕΣ:

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία²⁴, τα πλεονεκτήματα είναι τα ακόλουθα:

- ✓ ως νομικές οντότητες, οι ΕΟΕΣ διευκολύνουν την ταχύτερη λήψη αποδοτικότερων αποφάσεων σε διασυνοριακά πλαίσια στα οποία συμμετέχουν περισσότερες αρχές·
- ✓ οι ΕΟΕΣ διευκολύνουν τη συνοχή, τη μονιμότητα και τον συντονισμό, ενθαρρύνουν κοινούς στόχους και σταθεροποιούν τη συνεργασία σε διασυνοριακές περιοχές·
- ✓ οι ΕΟΕΣ εκλαμβάνονται ως φορείς ανεξάρτητοι από μεμονωμένες πολιτικές αποφάσεις και εξελίξεις που θα μπορούσαν να ανακόψουν τη θέσπιση ή την υλοποίηση χρήσιμων μέτρων για περιοχές συνεργασίας που εκτείνονται πέραν των εθνικών συνόρων·
- ✓ οι ΕΟΕΣ παρέχουν στις περιοχές συνεργασίας διαπραγματευτική ισχύ η οποία τις συνδράμει στην προάσπιση των συμφερόντων τους· και

²¹ ΕτΠ, 2017β. Simplification of the implementation of Cohesion Policy. Workshop on European Territorial Cooperation (ETC). Final report. Βρυξέλλες.

²² Βλέπε υποσημείωση 10.

²³ Δεν κατέστη δυνατό να εξασφαλιστούν ποσοτικά ή ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις δομές και τα δίκτυα εδαφικής συνεργασίας που έχουν συσταθεί αποκλειστικά μέσω ΕΟΕΣ. Ο δείκτης θεωρήθηκε υπερβολικά σύνθετος για τους ΕΟΕΣ κατά τη συλλογή στοιχείων για την έκθεση παρακολούθησης του 2017. Κατά συνέπεια, οι διαπιστώσεις περιορίζονται σε ποιοτική αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων της σύστασης νομικού φορέα βάσει του δικαίου της ΕΕ σε σύγκριση με άλλους εθνικούς ή διεθνείς φορείς.

²⁴ Τα ακόλουθα έχουν αντληθεί κυρίως από απαντήσεις των ΕΟΕΣ στο πλαίσιο της συλλογής στοιχείων για την έκθεση παρακολούθησης των ΕΟΕΣ για το 2017 και από το έγγραφο των Zillmer και Luer (2017, σ. 15-21).

- ✓ οι ΕΟΕΣ μετριάζουν τις διαχωριστικές επιπτώσεις των εσωτερικών συνόρων, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό τη συνοχή στην ΕΕ και βελτιώνοντας την προβολή των πολιτικών της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο.

Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία επιβεβαιώνεται από πολλούς ΕΟΕΣ όταν επισημαίνονται τα οφέλη που δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν χωρίς το μέσο των ΕΟΕΣ.

3.5. Απλούστευση

Ο βαθμός απλούστευσης αξιολογείται βάσει του αν οι διοικητικές δαπάνες και επιβαρύνσεις έχουν μειωθεί και αν η παρέμβαση καθιστά δυνατή την ταχύτερη ή λιγότερο σύνθετη ανάληψη δράσης. Στην περίπτωση των ΕΟΕΣ, το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερος σημαντικός στο στάδιο της εκκίνησης.

Από τους δείκτες/τις διαπιστώσεις προκύπτει ότι οι περίοδοι εκκίνησης έχουν μειωθεί. Αυτό ισχύει ειδικότερα για το στάδιο που καλύπτει τον χρόνο που απαιτείται από την υποβολή του πρώτου σχεδίου σύμβασης έως την καταχώριση του ΕΟΕΣ. Οι γεωγραφικές διαφορές ενδέχεται να οφείλονται στο είδος του ΕΟΕΣ που ιδρύεται και στην πείρα όσον αφορά την ίδρυση ΕΟΕΣ.

Σύμφωνα με τους δείκτες, ο κανονισμός ΕΟΕΣ επέφερε έναν βαθμό απλούστευσης. Ωστόσο, η ανάγκη απλούστευσης της νομοθεσίας για τους ΕΟΕΣ δεν προκύπτει αποκλειστικά, ή ακόμη και πρωτίστως, από τον κανονισμό ΕΟΕΣ, αλλά σε πολλές περιπτώσεις απορρέει από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.

Με την τροποποίηση αποσαφηνίστηκαν διάφορες πτυχές του κανονισμού ΕΟΕΣ, και ειδικότερα η απασχόληση προσωπικού, η διαίρεση και η κατάταξη της σύμβασης και των καταστατικών ενός ΕΟΕΣ, η συμμετοχή διαφόρων φορέων ως μελών και η συμμετοχή μελών εκτός ΕΕ. Συνεπώς, οι ανάγκες των (δυνητικών) ενδιαφερόμενων φορέων ΕΟΕΣ έχουν αξιολογηθεί στους τομείς αυτούς.

4. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ²⁵

Βασική αρχή κατά την εξέταση του ενδεχομένου περαιτέρω τροποποίησης είναι η διατήρηση της σταθερότητας του μέσου ΕΟΕΣ όσο το δυνατόν περισσότερο, καθώς κάθε αλλαγή τείνει να δημιουργεί πρόσθετη ανασφάλεια. Εντός του ισχύοντος πλαισίου, είναι δυνατόν να διευκολυνθεί η χρήση των ΕΟΕΣ μέσω αύξησης της πληροφόρησης και βελτίωσης του συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών και των αρχών έγκρισης, καθώς και μέσω εντατικοποίησης της προώθησης στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ.

Οι ΕΟΕΣ εξακολουθούν να αποτελούν ένα σχετικά νέο εργαλείο και πολλοί δυνητικοί συμμετέχοντες δεν έχουν πείρα ή γνώσεις σχετικά με αυτό. Κατά συνέπεια, υπάρχει ανάγκη για περισσότερη πληροφόρηση, ιδίως σχετικά με νομικά ζητήματα σχεδιασμού των ΕΟΕΣ και ανάπτυξης των καταστατικών και της σύμβασής τους.

Στην ίδρυση ΕΟΕΣ συνήθως συμμετέχουν περισσότερα κράτη μέλη, τα οποία ενδέχεται να εφαρμόζουν τον κανονισμό ΕΟΕΣ με διαφορετικούς τρόπους. Οι τυποποιημένες απαιτήσεις και διαδικασίες μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση της ασφάλειας δικαίου τόσο για τους εταίρους ΕΟΕΣ όσο και για τις εμπλεκόμενες αρχές. Ως εκ τούτου, οι τακτικές συναντήσεις και ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ των αρχών έγκρισης θα πρέπει να συνεχιστούν και να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ζητημάτων.

²⁵ Με χρήση στοιχείων από τα έγγραφα *Experience of European groupings of territorial cooperation (EGTC)*, Moro Praxis (2017), *European grouping of territorial cooperation as an instrument for the promotion and improvement of territorial cooperation in Europe*, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2015) και *Assessment of the application of the EGTC Regulation*, Spatial Foresight (2018).

Η ανάγκη για βελτίωση του συντονισμού αφορά επίσης τις επαφές μεταξύ δυνητικών μελών των ΕΟΕΣ και αρχών έγκρισης, καθώς και μεταξύ των τελευταίων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Πέραν των διοικητικών ζητημάτων, είναι επίσης αναγκαία η επίτευξη συμφωνίας σχετικά με το περιεχόμενο του ΕΟΕΣ. Στη διαδικασία αυτή θα μπορούσε να συμβάλει η ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ φορέων έγκρισης, ΕΟΕΣ και της ΕτΠ.

Η βελτίωση της επικοινωνίας του μέσου ΕΟΕΣ στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ θα μπορούσε να προαγάγει τη χρήση του και την πρόσβασή του σε χρηματοδότηση της ΕΕ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 της πρότασης της Επιτροπής COM(2018) 374²⁶. Αυτό θα ήταν ιδιαίτερα σημαντικό κατά την έναρξη της επόμενης περιόδου προγραμματισμού (μετά το 2020).

Νέα προτεινόμενα μέσα, όπως είναι ο ευρωπαϊκός διασυνοριακός μηχανισμός²⁷, τα οποία έχουν ως στόχο να καταστήσουν δυνατό, σε εθελοντική βάση, οι κανόνες ενός κράτους μέλους να εφαρμόζονται στο γειτονικό κράτος μέλος για συγκεκριμένο έργο ή συγκεκριμένες υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, θα συμβάλουν περαιτέρω στο έργο των ΕΟΕΣ, καθώς η αμιγώς θεσμική φύση τους δεν είναι κατάλληλη για την επίλυση νομικών και διοικητικών εμποδίων²⁸. Οι ΕΟΕΣ έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν άλλα ζητήματα που επισημαίνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ώθηση της ανάπτυξης και της συνοχής σε παραμεθόριες περιφέρειες της ΕΕ²⁹, όπως η διευκόλυνση της διασυνοριακής προσβασιμότητας ή η προώθηση της μεγαλύτερης συγκέντρωσης των υποδομών υγειονομικής περίθαλψης, όπως ο ΕΟΕΣ του διασυνοριακού νοσοκομείου Cerdanya.

Οι ΕΟΕΣ χρησιμοποιούνται συχνά ως πεδίο δοκιμών για την αντιμετώπιση διαφορών μεταξύ των κρατών μελών ως προς την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Μια πιθανή εξέλιξη ως προς αυτό θα ήταν η χρήση των ΕΟΕΣ ως περιπτωσιολογικών μελετών του τρόπου αντιμετώπισης των διαφορών αυτών.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στόχος του τροποποιημένου κανονισμού είναι η διευκόλυνση της ίδρυσης και της λειτουργίας των ΕΟΕΣ, καθώς και η αποσαφήνιση ορισμένων υφιστάμενων διατάξεων. Ο κανονισμός, πέραν του ότι είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση κατά 44 % του συνολικού αριθμού ΕΟΕΣ, ενισχύει επιπλέον την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των ΕΟΕΣ όσον αφορά την προώθηση της συνεργασίας κατά την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ.

Από την ανάλυση που διεξάχθηκε με βάση δείκτες που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνάφεια προκύπτει ότι οι στόχοι της διευκόλυνσης της ίδρυσης των ΕΟΕΣ, της αποσαφήνισης ορισμένων διατάξεων και της εξασφάλισης της δυνατότητας για πιο εκτεταμένη χρήση του μέσου ΕΟΕΣ έχουν επιτευχθεί.

²⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τον στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» (Interreg) ο οποίος υποστηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τους μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης (άρθρο 3) – COM(2018) 374 final, 29.5.2018.

²⁷ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού αντιμετώπισης νομικών και διοικητικών εμποδίων σε διασυνοριακό πλαίσιο - COM(2018) 373 final της 29.5.2018.

²⁸ Το άρθρο 7 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 δεν επιτρέπει την άσκηση ρυθμιστικής εξουσίας από ΕΟΕΣ.

²⁹ COM(2017) 534 final της 20.9.2017.

Ο κανονισμός ΕΟΕΣ συμβάλλει στην αποσαφήνιση και την ευρύτερη χρήση του μέσου ΕΟΕΣ, ειδικότερα όσον αφορά την παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών. Αποσαφηνίζει επίσης ορισμένες πτυχές που αφορούν τα μέλη των ΕΟΕΣ, τη συμμετοχή των αρχών από τρίτες χώρες και τη σχέση μεταξύ της σύμβασης ΕΟΕΣ και των καταστατικών του. Ενώ ο αριθμός των μελών ΕΟΕΣ αυξήθηκε κατά ποσοστό άνω του 30 % από την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020, η δημιουργία ΕΟΕΣ με εξωτερική διάσταση απαιτεί την ανάληψη ειδικής δράσης από φορείς όλων των επιπέδων.

Συνολικά, οι ΕΟΕΣ συμμετέχουν πολύ περισσότερο σε προγράμματα συνεργασίας, αλλά μόνον λίγοι υλοποιούν έργα ΕΕΣ ως ενιαίοι δικαιούχοι ή διαχειριστικές αρχές (ή τμήμα διαχειριστικών αρχών) προγράμματος.

Η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία επιβεβαιώνεται από πολλούς ΕΟΕΣ όταν επισημαίνονται τα οφέλη που δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν χωρίς το μέσο των ΕΟΕΣ.

Ο τροποποιημένος κανονισμός ΕΟΕΣ προσέφερε έναν βαθμό απλούστευσης. Ωστόσο, η ανάγκη απλούστευσης της νομοθεσίας ΕΟΕΣ δεν προκύπτει πρωταρχικά σε επίπεδο ΕΕ, αλλά συνδέεται με συμπληρωματικές προϋποθέσεις που επιβάλλονται από τα κράτη μέλη.

Η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων για την προώθηση των ΕΟΕΣ ποικίλλει σημαντικά μεταξύ χωρών. Παρά τις πρόσθετες προσπάθειες προώθησης, εξακολουθούν να απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του μέσου ΕΟΕΣ με σκοπό την προαγωγή της συνεργασίας κατά την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ.

Από τις προκλήσεις που έχουν προσδιοριστεί προκύπτει ότι η ασφάλεια δικαίου για τους ΕΟΕΣ και τις αρχές έγκρισης θα αυξανόταν περισσότερο μέσω της εφαρμογής τυποποιημένων απαιτήσεων και διαδικασιών παρά με την πραγματοποίηση περαιτέρω τροποποιήσεων στον κανονισμό ΕΟΕΣ. Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των ΕΟΕΣ και να απλουστευθούν οι ρυθμίσεις που τους διέπουν, απαιτείται περισσότερος συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών για τη βελτίωση της ερμηνείας και της εφαρμογής του κανονισμού, για την αντιμετώπιση δυσκολιών που οφείλονται σε διαφορές ως προς την εφαρμογή και για τον συντονισμό αποκλινόντων εθνικών νομικών πλαισίων. Η βελτίωση της προώθησης των ΕΟΕΣ στο πλαίσιο των μέσων χρηματοδότησης της ΕΕ –ειδικότερα στα προγράμματα ΕΕΣ– θα στηρίξει την πρόσβασή τους σε κονδύλια της ΕΕ.